

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Jesu Siculi
Caltasinettensis, In ... Universitate Messanensi Theologiæ
Primarii Professoris, Tractatus Quinque In Quinque
Ecclesiæ Præcepta**

Tamburini, Tommaso

Dilingæ, 1697

Caput IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40032

de melioribus, sanè actus esset Religio-
nis valdè laudabilis.

CAPUT IV.

Pœna non solventis decimam.

1. **I**Nquires primò. Quas pœnas in-
currit, qui decimam non sol-
vit?

Respondeo: Præter peccatum mor-
tale, quòd habet duplicem malitiam,
nempè sacrilegij, & injustitiæ, quia
tollitur à DEI Ministris id quòd ipsis
debetur in recognitionem DEI Crea-
toris omnium; præter id peccatum,
inquam, incurrit excommunicationem
non quidem læ sententiæ, sed feren-
dæ, id est, postquam monitus quis red-
dere, non reddit. Quòd hæc sit ex-
communicatio ferenda, non verò læta,
apertè colligitur ex Tridentino *sess. 25.*
cap. 12. de reform. Qui decimas, in-
quit, aut subtrahunt, aut impediunt,
excommunicentur, nec ab hoc erimi-
ne, nisi plena restitutione sequuta, ab-
solvantur. Idem dicitur in *c. statuumus*
16. quest. 1.

2. Nota autem singula Tridentini
verba. Primò, illud (*subtrahunt, aut*
impediunt:) non solum enim, qui non
reddit decimas, sed etiam qui impedi-
mentum affert, ne reddantur, in ead-
em pœnas incidit.

3. Nota secundò illud (*excommu-
nicetur:*) cum enim sit modus impe-
rativus, denotat excommunicationem
ferendam, ut dicitur in tractatu de ex-
communicatione. Atque hinc corrige,

quod mendosè Typographus scripsit in
Castropalao, de decimis p. 14. n. 1. ubi
sic impressit (qui non solvunt integras
decimas, excommunicationi subji-
ciuntur:) corrige, inquam, (subji-
ciantur.)

4. Nota tertio (*nisi plena restitu-
tione:*) nam non excusatur ab excom-
municatione, si partem quis reddiderit,
totam enim, & integramolvere debet.
Lege Leandrum, de decimis *disp. 2. q.*
39. Excipio, nisi fortè pars non red-
dita sit tam modica, ut propter genera-
lem rationem parvitatismateriz, pa-
rum quod deest, pro nihilo reputetur.

5. Nota quarto (*non absolvuntur:*)
id enim intelligitur, si est in crimine.
Posset enim evenire, ut quis fuerit po-
tens reddere decimas, unde excommu-
nicationem contraxerit, sed nunc sit
impotens, & absolutionem petat. Di-
co igitur cum Leandro *loc. cit. q. 38.*
& Sanchez, *lib. 2. sum. cap. 20. num. 19.*
tunc posse absolvi, quia non est in cri-
mine, si nunc impotens est. Addit
Castrop. *loc. cit.* ut is, priusquam absol-
vatur, debeat jurare, se soluturum,
cum possit.

6. Pœna secunda est privatio Ec-
clesiasticæ sepulturæ, ut notat cum alijs
Leander, *loc. cit. q. 50.*

7. Pœna tertia est excommunica-
tio læta, non tamen Papæ reservata,
contra Religiosos persuadentes populo,
ne decimas solvant, vel illas ipsas usur-
pantes, & cætera similia tentantes cit-
ca solutionem decimarum, ut clarè
pronunciatur in *Clementina 1. de deci-
mis, & in Clem. Cupientes, de panis.*
Lege Toletum *l. 6. c. 20. n. 5.*

8. Pœna

TAMBR
in
sacellis
XIV
de
redibus
E.I
30.

CAPUT V.

De Primitiis, & oblationibus
Primitia.

I. **O**ccasione decimarum, loquimur breviter de primitiis. Inquires ergo primò, quid sint? Secundò, cujus juris sint primitiæ?

2. Respondeo ad primum. Olim in veteri lege *Exod. 13. & alibi* præceptum erat, ut universa frugum initia, quæ gignit humus, Domino reportarentur. Distinguuntur autem Primitiæ à decimis in duobus. Nam decima est pars decima fructuum: primitiæ verò sunt ipsi primi fructus. Præterea decima solvitur in sustentationem Ministrorum Dei, & in recognitionem supremi dominij in nos ejus subditos. Primitiæ autem offeruntur Deo, ejusque Ministris in gratiarum actionem pro beneficiis receptis, & in recognitionem Dei, quo auctore provenit nobis, quidquid à terræ fructibus accipimus.

3. Respondeo ad secundum, quamvis in lege nova *c. qui 13. q. 2. c. 1. de decimis, & alibi* adsit præceptum Ecclesiasticum (non enim apparet esse divinum, nec naturale: nam recognitioni Dei, gratiarum actioni, & sustentationi Ministrorum Ecclesiæ satis, superque fit per ipsas decimas, vel per alias vias;) quamvis, inquam, adsit hoc præceptum; tamen rectè norant Lessius *lib. 2. c. 39. dub. 6. num. 31.* & Azor *tom. 1. lib. 7. c. 38. q. 3.* in omni ferè regione illud esse legitima consuetudine abrogatum, nam, cum sit me-

Ggg 2 rum

8. Pœna quarta est excommunicatio in Bulla Cænæ, & quidem lata, & Pontifici reservata contra exigentes, usurpantes, occupantes, sequestrantes decimas, & ad id auxilium præstantes, ut fusè habet Suarez, Toletus, alique in explicatione Bullæ Cænæ.

9. Hæc de pœnis. Ubi insurgit illa quæstio, quæ non rarò occurrere solet. Magistratus sæcularis, quando est sterilitas in civitate, cogunt Ecclesiasticos, ut vendant frumentum, quod ex decimis collegerunt, vel etiam ex suis agris, immò aliquando vi, quamvis justo pretio dato, vel promisso, ab illis auferunt, vel sequestrant, peccantne; & in Bulla Cænæ excommunicationem incurrunnt?

10. Respondeo verbis Castropalæi *loc. cit. p. 14 n. 4.* Dicendum est, ait, eos Magistratum excommunicatione ligari ob talem sequestrationem, nisi prius tentaverint necessitati subvenire auctoritate Judicis Ecclesiastici: quia, dum ille negligens non est, non habent Magistratus auctoritatem fructus beneficiorum, vel Clericorum usurpandi. At Judice Ecclesiastico negligente, ne populus pereat, poterunt illa bona, quæ Clericis necessaria non sunt (quæque ipsi cerè obligarentur populo vendere) in sequestro ponere: & favet lex Regia, Gutierrez, & Matrenzo supra cit.

Etiam legem. Hæc Castropalaus.

